

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Fedotova și alții v. Rusia* - [40792/10](#), [30538/14](#) și [43439/14](#)**

Hotărârea din 13.7.2021 [Secția a III-a]

Articolul 8

Obligații pozitive

Lipsa posibilităților de recunoaștere formală a relațiilor dintre persoanele de același sex: *încălcare*

În fapt – Reclamanții – trei cupluri formate din persoane de același sex – au anunțat departamentele locale ale Oficiului Stării Civile despre intenția lor de a se căsători. Notificările lor au fost respinse pe baza faptului că legislația națională relevantă prevedea că căsătoria este o „uniune maritală voluntară între un bărbat și o femeie”, excluzând, astfel, cuplurile formate din persoane de același sex. Reclamanții au formulat contestații, însă fără succes. Aceștia s-au plâns la Curte de lipsa posibilității de înregistrare formală a relațiilor lor.

În drept – Articolul 8:

Curtea a trebuit să stabilească dacă la data analizei sale statul rus nu și-a respectat obligația pozitivă de asigurare a dreptului reclamanților la viață privată și de familie, în special prin instituirea unui cadru legal care să le recunoască și să le protejeze relațiile în dreptul național.

Ca alte cupluri formate din persoane de același sex, reclamanții nu erau împiedicați, din punct de vedere juridic, să trăiască în cupluri ca familii. Totuși, ei nu dispuneau de mijloace prin care relația lor să le fie recunoscută prin lege. Dreptul național prevedea doar o formă de uniuni familiale – căsătoria între persoane de sex diferit. Fără o recunoaștere formală, cuplurile formate din persoane de același sex erau împiedicate să acceseze programele de asigurare a locuințelor sau de finanțare și să-și viziteze partenerii în spitale, erau private de garanțiile din procedurile penale (dreptul de a nu fi martor împotriva partenerului) și dreptul de a moșteni proprietatea partenerului decedat. Această situație crea un conflict între realitatea socială a reclamanților care trăiau în relații loiale bazată pe afecțiune reciprocă și drept, care nu proteja cele mai obișnuite „nevoi” care apăreau în contextul vieții unui cuplu format din persoane de același sex. Acest conflict putea conduce la obstacole zilnice serioase pentru cuplurile formate din persoane de același sex.

Curtea a luat notă de susținerea Guvernului că majoritatea rușilor dezaprobau uniunile de același sex. De vreme ce sentimentul popular putea juca un rol în evaluarea Curții atunci când se ajungea la justificarea motivelor care țineau de morala socială, exista o diferență semnificativă între a ceda în fața sprijinului popular pentru extinderea câmpului de aplicare al garanțiilor din Convenție și o situație în care sprijinul era invocat pentru a interzice accesul unei părți semnificative din populație la dreptul fundamental la respectarea vieții private și de familie. Ar fi incompatibil cu valorile de bază ale Convenției, ca instrument al ordinii publice europene, ca exercițiul drepturilor garantate de Convenție al unui grup minoritar să depindă de acceptarea sa de către majoritate (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Alekseyev v. Rusia*; *Bayev și alții v. Rusia*; *Beizaras și Levickas v. Lituania*).

Interesul protecției minorilor de afișarea homosexualității, la care s-a referit Guvernul, se baza pe o prevedere legală națională criticată de Curte în *Bayev*. Acest argument nu era relevant pentru prezenta cauză și, așadar, nu putea fi acceptat de Curte.

Protecția „căsătoriei tradiționale”, prevăzută de amendamentele la Constituția rusă din 2020, reprezenta, în principiu, un interes greu și legitim, care putea avea efectul pozitiv al consolidării uniunilor familiale. Totuși, Curtea nu a putut deosebi existența vreunui risc pentru căsătoria tradițională pe care recunoașterea formală a uniunilor de același sex îl puteau presupune, de vreme ce ea nu împiedica

cuplurile formate din persoane de același sex să se căsătorească sau să se bucure de beneficiile căsătoriei.

În lumina celor de mai sus, Curtea nu a putut identifica vreun interes prevalent al comunității cu care să pună în balanță interesele reclamantilor. Statul reclamat nu a justificat lipsa oportunităților pentru reclamantii de a li se recunoaște formal relația. Prin urmare, în acest caz, nu a fost asigurat un echilibru corect între interesele concurente.

Guvernul reclamat dispunea de o marjă de apreciere pentru a alege forma corespunzătoare de înregistrare a uniunilor de același sex, având în vedere contextul său social și cultural precis (de exemplu, legea parteneriatului civil, legea uniunii civile sau legea solidarității sociale). În acest caz, Guvernul și-a depășit marja, pentru că nu a asigurat niciun cadru normativ apt să protejeze relațiile reclamantilor în cadrul cuplurilor de același sex. Acordarea accesului reclamantilor la o recunoaștere formală a statutului cuplurilor lor într-o altă formă decât căsătoria nu va fi în conflict cu „înțelegerea tradițională a căsătoriei” care prevalează în Rusia sau cu viziunile majorității la care Guvernul a făcut trimitere, de vreme ce acele viziuni se opun doar căsătoriilor dintre persoanele de același sex, însă nu sunt împotriva altor forme de recunoaștere legală care pot exista.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Curtea a mai reținut, în unanimitate, că nu a fost necesar să examineze fondul capătului de cerere bazat pe articolul 14 coroborat cu articolul 8, dată fiind constatarea sa referitoare la articolul 8.

Articolul 41: Constatarea existenței unei încălcări a constituit o satisfacție echitabilă suficientă în privința prejudiciului moral suferit.

(Vezi și *Alekseyev v. Rusia*, [4916/07](#) et al., 21 octombrie 2010, [Rezumat](#); *Bayev și alții v. Rusia*, [67667/09](#) et al., 20 iunie 2017, [Rezumat](#); *Beizaras și Levickas v. Lituania*, [41288/15](#), 14 ianuarie 2020, [Rezumat](#))